

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język łaciński i kultura antyczna
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	EJIP-R0-100
<i>Termin egzaminu:</i>	8 maja 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	28 czerwca 2024 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–30)

Wymagania egzaminacyjne 2024 ¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Tworzenie wypowiedzi – przekład na język polski. I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 2.1. dokonuje samodzielnego przekładu na język polski łacińskiego tekstu, korzystając ze słownika łacińsko-polskiego, oddaje w przekładzie ogólny charakter i funkcję tłumaczonego tekstu; znajduje właściwe polskie odpowiedniki leksykalne dla łacińskich wyrazów i struktur; stosuje poprawne techniki przekładu; redaguje przekład spójny i poprawny stylistycznie; 2.3. wykorzystuje posiadaną wiedzę z zakresu kultury antycznej do sporządzenia przekładu; 1.1. rozpoznaje formy morfologiczne [...]; 1.2. identyfikuje charakterystyczne dla łaciny konstrukcje składniowe [...]; 1.5. wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów łacińskich i w przekładzie dotyczących [...] wybranych zagadnień z życia politycznego Rzymian [...].

Zasady oceniania

Zdanie	Elementy podlegające ocenie	Punktacja	
		częstkowa	maksymalna
1.	Caesar cum quinque legionibus et duobus milibus equitum [...] ad solis occasum naves solvit	0-1-2-3	12
	(eundem numerum equitum in continente reliquerat)	0-1-2	
	et leni Africo provectus media circiter nocte vento intermisso cursum non tenuit,	0-1-2-3	

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego prowadzonego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. 2022 poz. 1698).

	et longius delatus aestu orta luce sub sinistra Britanniam conspexit.	Indicativus perfecti activi; imiesłowowy równoważnik zdania; stopniowanie przysłówków; ablativus absolutus	0-1-2-3-4	
2.	Tum rursus aestus commutationem secutus remis contendit,	Indicativus perfecti activi; imiesłowowy równoważnik zdania	0-1-2	8
	ut eam partem insulae caperet,	Zdanie okolicznikowe celu; zaimek	0-1-2	
	ubi, ut superiore aestate cognoverat, maxime idoneus egressus esset.	Czasownik nieregularny esse; indicativus plusquamperfecti activi; ablativus temporis; stopniowanie opisowe przymiotników	0-1-2-3-4	
3.	Qua in re admodum fuit militum virtus laudanda,	Zaimek względny	0-1	4
	qui vectoriis gravibusque navigiis non intermisso remigandi labore longarum navium cursum adaequaverunt.	Indicativus perfecti activi; ablativus absolutus; funkcje przypadków	0-1-2-3	
4.	Omnes naves ad Britanniam meridiano fere tempore accesserunt,	Indicativus perfecti activi; ablativus temporis; wyrażenie przyimkowe	0-1-2-3	5
	neque in eo loco hostis est visus	Indicativus perfecti passivi; zaimek	0-1-2	
Poprawność językowa i stylistyczna całego przekładu. (Punkt jest przyznawany za poprawny przekład całego tekstu).				1
Razem				30

Przykładowa odpowiedź

Cezar z pięcioma legionami i dwoma tysiącami jeźdźców (taką samą liczbę jeźdźców zostawił na kontynencie) zaczął żeglugę (odcumował statki) o zachodzie słońca, niesiony łagodnym wiatrem południowo-zachodnim. Około północy, gdy ustał wiatr, nie utrzymał kursu; dość daleko (dalej) zniesiony pływem, o wschodzie słońca zobaczył z lewej strony Brytanię. Wtedy znowu uwzględnivszy zmianę pływu usilnie pracował wiosłami (usilnie dążył za pomocą wiosła), żeby dotrzeć (dopłynąć) do tej części wyspy, gdzie, jak dowiedział się poprzedniego lata, znajduje się szczególnie dogodny (najdogodniejszy) zejście (na ląd). W której to rzeczy (działaniu) należało bardzo pochwalić męstwo żołnierzy, którzy transportowymi i ciężkimi okrętami wyrównali kurs okrętów wojennych (dopłynęli do okrętów wojennych), nie przerywając wysiłku wiosłowania. Wszystkie okręty przybyły do Brytanii prawie w południe i w tym miejscu nie było widać wroga (wróg nie był widziany).

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5. wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów łacińskich i w przekładzie dotyczących mitów antycznych [...] wybranych zagadnień z życia codziennego [...] Rzymian [...]; 3.1. samodzielnie analizuje [...] treści [...]; selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań; 3.2. integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia ([...] zjawiska społeczne [...] wydarzenia z dziedziny kultury).

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Neptun

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5. wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów łacińskich i w przekładzie dotyczących mitów antycznych [...] wybranych zagadnień z życia codziennego Greków i Rzymian [...]; 3.1. samodzielnie analizuje [...] treści [...]; selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań; 3.2. integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia ([...] zjawiska społeczne [...] wydarzenia z dziedziny kultury).

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 4. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5. wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów łacińskich i w przekładzie dotyczących [...] wybranych zagadnień z życia codziennego [...] Rzymian [...]; 1.7. wskazuje najważniejsze osiągnięcia kultury antycznej [...] nauka i wynalazki w starożytności. 3.1. dostrzega antyczne źródła konkretnych zjawisk naszej cywilizacji i kultury – samodzielnie analizuje [...] treści [...]; interpretuje fakty i zdarzenia historyczne; selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań. 3.2. integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia ([...] zjawiska społeczne i polityczne, geografia świata antycznego [...]).

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca trzy poprawne wskazania.

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa poprawne wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. P

2. P

3. F

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5. wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów łacińskich dotyczących [...] życia politycznego (ustrój Rymu) [...]; 2.2. tworzy wypowiedzi z wykorzystaniem popularnych łacińskich terminów z różnych dziedzin; 3.1. samodzielnie analizuje [...] treści [...]; selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Cezar został zamordowany w idy marcowe (15 marca) 44 r. p.n.e. Cezar został zamordowany w senacie przez spiskowców.

Zadanie 6. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.4. wymienia wyrazy pochodzenia łacińskiego funkcjonujące jako terminy w różnych dziedzinach; dostrzega związki języka polskiego z językiem łacińskim; wyjaśnia etymologię wyrazów w języku polskim, opierając się na leksyce łacińskiej.

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wyrazy.

1 pkt – odpowiedź zawierająca jeden prawidłowy wyraz.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

relikt – reliquerat

konspekt – conspexit

Zadanie 7. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1. rozpoznaje formy morfologiczne [...]; 1.2. identyfikuje charakterystyczne dla łaciny konstrukcje składniowe: [...] konstrukcje składniowe charakterystyczne dla łaciny: accusativus cum infinitivo [...]; 1.3. dokonuje transformacji gramatycznych: odmienia rzeczowniki, [...] tworzy formy czasownikowe w czasach głównych i historycznych, w trybach, stronach i liczbach; dokonuje transformacji gramatycznych w zakresie konstrukcji składniowych (accusativus cum infinitivo [...]).

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Constat Caesarem cursum non tenuisse.

Zadanie 8. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1. rozpoznaje formy morfologiczne [...] stronę czynną i bierną [...] czasowników we wszystkich czasach w indykatiwie i koniunktywie [...] oraz ich funkcje semantyczne i zastosowanie składniowe. 1.3. dokonuje transformacji gramatycznych [...] tworzy formy czasownikowe w czasach głównych i historycznych, w trybach, stronach i liczbach [...].

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca trzy prawidłowe formy czasownika.

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwie prawidłowe formy czasownika.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

ceperat – viderat

capiantur – videantur

cepisti – vidisti

Zadanie 9. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1. rozpoznaje formy morfologiczne (formy fleksyjne [...] przymiotników deklinacji 1–3; [...] regularne i nieregularne stopniowanie przymiotników [...]); 1.3. dokonuje transformacji gramatycznych: [...] stopniuje przymiotniki [...].

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca dwie prawidłowe formy przymiotników dla wszystkich rodzajów w nominatywie singularis.

1 pkt – odpowiedź zawierająca jedną prawidłową formę przymiotników dla wszystkich rodzajów w nominatywie singularis.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

	gradus positivus	gradus comparativus	gradus superlativus
1.	longus, longa, longum	longior, longior, longius	longissimus, longissima, longissimum
2.	gravis, gravis, grave	gravior, gravior, gravior	gravissimus, gravissima, gravissimum

Zadanie 10. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1. rozpoznaje formy morfologiczne ([...] przysłówki utworzone od przymiotników deklinacji 1–3; regularne i nieregularne stopniowanie [...] przysłówek).

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

leniter

Zadanie 11. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1. rozpoznaje formy morfologiczne (formy fleksyjne rzeczowników deklinacji 1–5 [...]; formy fleksyjne i zasady użycia zaimków [...]; przysłówki utworzone od przymiotników deklinacji 1– 3; regularne i nieregularne stopniowanie [...] przysłówek); stronę czynną i bierną czasowników we wszystkich czasach w indykatiwie [...]; infinitivus activi [...] praesentis [...]) oraz ich funkcje semantyczne i zastosowanie składniowe; 1.2. identyfikuje charakterystyczne dla łaciny konstrukcje składniowe: szyk zdania; struktura składniowa zdania w stronie czynnej i biernej; funkcje składniowe i semantyczne rzeczownika w poszczególnych przypadkach, funkcje składniowe i semantyczne nieosobowych form czasownika (infinitivus activi [...] praesentis [...]); konstrukcje składniowe

	charakterystyczne dla łaciny: accusativus cum infinitivo [...].

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe kwalifikatory.

1 pkt – odpowiedź zawierająca jeden prawidłowy kwalifikator.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. P

2. F

Zadanie 12. (0–15)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Analiza i interpretacja tekstów kultury. II. Tworzenie wypowiedzi [...]. I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 3.1. dostrzega antyczne źródła konkretnych zjawisk naszej cywilizacji i kultury – samodzielnie analizuje i syntetyzuje treści zawarte w tekstach [...]; interpretuje fakty i zdarzenia historyczne, selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań; 3.2. integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia ([...] zjawiska społeczne i polityczne, geografia świata antycznego [...]). 2.2. tworzy wypowiedzi z wykorzystaniem popularnych łacińskich terminów z różnych dziedzin; 1.5. wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów [...] dotyczących mitów antycznych, [...] wybranych zagadnień z życia codziennego Greków i Rzymian [...]; 1.6. wyjaśnia związki kultury europejskiej, zwłaszcza polskiej, z kulturą antyczną – odniesienia do antyku zawarte w najwybitniejszych dziełach literatury, sztuki [...]; 1.7. wskazuje najważniejsze osiągnięcia kultury antycznej – [...] nauka i wynalazki w starożytności [...].

Zasady oceniania

Kryterium		Punktacja	
		częstkowa	maksymalna
I. Znajomość kultury antycznej	Wyczerpujący opis zagadnienia (np. cechy charakterystyczne, wpływy, powiązania, zjawiska, fakty, daty, przedstawiciele). Bardzo dobra znajomość problemu. Brak błędów merytorycznych.	6–5	6
	Poprawny opis i dobra znajomość zagadnienia. Drobne usterki merytoryczne.	4–3	
	Pobieżna znajomość zagadnienia, nieliczne błędy merytoryczne.	2–1	
	Brak znajomości zagadnienia; brak odwołań do kultury antycznej, istotne błędy merytoryczne.	0	
II. Trafność przytaczanych przykładów i umiejętność ich omówienia w związku z tematem	Pełna i trafna analiza i interpretacja zagadnienia, jasne wyrażenie własnego stanowiska.	6–5	6
	Poprawna analiza zagadnienia; nieliczne błędy w interpretacji, niewyrażenie własnego stanowiska.	4–3	
	Pobieżna analiza zagadnienia; błędy w interpretacji.	2–1	
	Niewłaściwa analiza i interpretacja zagadnienia lub ich brak.	0	
III. Terminy, wyrażenia	Poprawne zastosowanie terminologii i wyrażeń z zakresu kultury antycznej.	2	2
	Rzadkie, ale poprawne zastosowanie terminologii i wyrażeń z zakresu kultury antycznej; nieliczne błędy w pisowni.	1	
	Brak terminologii i wyrażeń z zakresu kultury antycznej; błędne ich zastosowanie; błędy w pisowni.	0	
IV. Język i styl	Język komunikatywny, na ogół poprawna składnia i frazeologia, zgodna z normą fleksja i ortografia.	1	1
	Język niekomunikatywny, niezgodna z normą składnia, liczne błędy ortograficzne.	0	
Razem			15